

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2446

av Désirée Pethrus (KD)

Våld mot kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för en nollvision för att helt avskaffa mäns våld mot kvinnor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att minska utsattheten för våld bland äldre kvinnor och kvinnor med funktionsnedsättning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att missbrukande kvinnors utsatthet för våld bör uppmärksammas av kommunerna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en samtyckeslagstiftning i någon form snarast bör införas i svensk lagstiftning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen bör ges ökade resurser för att arbeta förebyggande mot våld mot kvinnor.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hotade kvinnor ska erbjudas trygghetspaket, larm, pepparsprej och kurser i självförsvar.

Motivering

Vi kan aldrig acceptera att tiotusentals kvinnor varje år misshandlas i det egna hemmet av en man som de har en nära relation till. Enligt Brå, Brottsförebyggande rådet, anmäldes 27 100 fall av misshandel mot kvinnor över 18 år under 2013. Kvinnor utsätts oftare för misshandel i hemmet eller arbetslivet jämfört med män. I knappt en tredjedel

av fallen uppges gärningspersonen ha varit bekant och i 12 procent en närstående. För kvinnor utsatta för våld är gärningspersonen bekant i 40 procent av fallen och i 30 procent var det en närstående.

En nolltolerans mot våld mot kvinnor måste skapas och implementeras i hela samhället. Kompetens om vålds- och sexualbrott mot kvinnor måste öka inom samtliga myndigheter. Samarbetet mellan rättsväsendet och berörda myndigheter behöver intensifieras och utvecklas och handläggningen bli effektivare. Utbildning av polis, åklagare och domare behöver öka och kunskaperna om orsakerna till våldsbrott mot kvinnor och om hur våldet påverkar offret ska vara ett prioriterat område. Landets kvinnojourer och mansjourer ska ses som en stor tillgång och resurs.

Särskilt allvarliga är de fall där värnlösa drabbas av våld, till exempel äldre, personer med funktionsnedsättning eller barn. Forskning visar att det är de mest omsorgs- och vårdkrävande äldre som bor på institution som löper störst risk för att utsättas för våld och övergrepp. Vården måste därför ges utökade resurser så att personalen får tid att ägna sig åt patienterna och inte bara vårda dem fysiskt utan också se till deras sociala behov. Vårdpersonalen måste också erbjudas kompetensutveckling inom detta område.

Funktionshindrade kvinnor är överrepresenterade bland dem som drabbas av sexuella övergrepp och sexuellt våld. Kvinnor som utsätts för sexuella övergrepp får allt svårare att värna om sin integritet och blir därför lätt ett offer. För att minimera våldsutövandet mot kvinnor med funktionsnedsättning är det därför viktigt att de har flera olika vård- och stödkontakter.

En grupp som ofta glöms bort är kvinnor med missbruksproblem som ofta dessutom utsätts för våld. Personal som möter dessa våldsutsatta och värnlösa kvinnor måste också erbjudas kompetensutveckling inom detta område. Att missbruksvården oftast ses som könsneutral gör att dessa speciella behov lätt missas. Behandlingen måste kunna ta hänsyn till övergrepp och ge kvinnorna chans att bearbeta trauma och sorg.

Våld mot kvinnor

Varje år mister ett drygt tjugotal kvinnor i Sverige livet på grund av att de utsätts för våld av en man som de har eller har haft en nära relation till.

Våldsbrott mot kvinnor är ett problem som sträcker sig över alla sociala skikt i samhället. Undersökningar har visat att många fall av misshandel mot kvinnor avslutas med en våldtäkt. Misshandel mot kvinnor börjar ofta i samband med en graviditet. Våldsbrotten och hoten om misshandel mot kvinnor påverkar naturligtvis kvinnors hälsa, såväl fysiskt som psykiskt, mycket negativt. Viktigt att påpeka är att våldet inte enbart utgör ett fysiskt hot utan också ett psykiskt. Risken att hamna i en depression är

stor och närmare 36 procent av de kvinnor som i Sverige utsatts för våldsbrott har funderat på att ta sitt liv.

Våldtäkt

Under de senaste tjugotal åren har antalet polisanmälda våldtäkter mer än fyrdubblats i Sverige. Lagändringar har ökat anmälningens benägenhet, men bedömningen är även att det faktiska antalet fall ökat. Under 2013 anmäldes enligt Brå 17 700 sexualbrott varav 6 000 rubricerades som våldtäkt. De anmälda våldtäkterna är således många men minskade cirka 5 procent jämfört med året innan. I den nationella trygghetsundersökningen uppgav 0,8 procent av de tillfrågade att de utsattes för sexualbrott under 2012. Det motsvarar ungefär 62 000 personer av befolkningen. Under 2012 utsattes 1,4 procent av kvinnorna och 0,3 procent av männen. Mest utsatta är kvinnor i åldrarna 16 och 24 år. Av dem som svarat på undersökningen kan man utläsa att i genomsnitt 28 000 personer blivit utsatta för våldtäkt under ett år. Av dem som är misstänkta för sexualbrott är endast 2 procent kvinnor. Det är alltså en övervägande andel män.

I juli 2013 skärptes sexualbrottslagstiftningen och bland annat utvidgades våldtäkt till att omfatta de fall där offret reagerar med passivitet. Dessvärre är det fortfarande alltför få brott som utreds adekvat och där lagföring kommer till stånd.

Mörkertalet för antalet anmälda våldtäkter beräknas vara mycket stort. Många kvinnor som blivit utsatta för en våldtäkt väljer att inte anmäla brottet. Detta beror på många saker. Det kan handla om misstro mot statliga institutioner, att kvinnan upplever att en anmälan och eventuell rättegång innebär alltför stora personliga kostnader eller att kvinnan är rädd för att utsättas för repressalier från gärningsmannen. Det är viktigt att samhällets och rättsväsendets attityd gentemot våldtäktsoffer förändras genom ökad kunskap och att rättsprocessen ska granska förövarens beteende i samband med en våldtäkt och inte offrets. Det är bra att regeringen nu på allvar utreder frågan om samtyckeslagstiftning. Det är hög tid att införa någon form av samtyckeslagstiftning, i enlighet med EU:s lagstiftning.

Polis, åklagare och trygghetspaket

Det är av största vikt att åtgärder vidtas som dels förebygger våldet, dels säkerställer den misshandlade kvinnans trygghet och säkerhet. För att detta ska kunna uppnås måste samarbetet mellan berörda myndigheter fördjupas och handläggningen bli effektivare. Välutbildade poliser med kunskaper om orsakerna till våldsbrott och om hur våldet påverkar offret kan positivt bidra till kvinnans fortsatta agerande och hennes möjligheter att bli av med det ständiga hotet om misshandel. Både polis och åklagare kan

fortfarande göra mer i arbetet med att bekämpa våldet mot kvinnor. Hela rättskedjan måste arbeta snabbare och effektivare.

Vikten av dokumentering och bevissäkring är stor. Det ska finnas tillgång till en videokamera i varje polisbil för dokumentering av misshandelsskador och brottsplatser. Hotade kvinnor ska, utan väntetid, erbjudas trygghetspaket och larm. Hotade kvinnor ska även ha rätt att bära och använda pepparsprej. De bör även erbjudas träning i självförsvar om de så önskar. Självförsvar handlar i grunden om mycket mer än att lära sig metoder för att handgripligt skydda sig mot anfall. Det första ledet innebär att ge självförtroende och stärka skyddet av den egna integriteten.

Avslutning

För att uppnå den nollvision som förespråkas i inledningen av denna motion finns det oerhört mycket som måste göras. Denna motion tar upp ett par viktiga steg men är långt ifrån heltäckande. I grunden handlar det om att samhället måste stå upp för utsatta kvinnor, och det kan och ska göras på flera olika sätt.

Désirée Pethrus (KD)